

Motion till riksdagen

1985/86:Jo427

Kjell Nordström m. fl. (s)

Laxfisket i Vänern, m. m.

Är det samhällsekonomiskt riktigt att göra en storsatsning på laxfiske i Vänern? Det är huvudfrågan i den undersökning som nu görs inom ramen för den s. k. Vänerkommitténs arbete (ett samarbete mellan länen som gränsar till Vänern). Redan nu kan konstateras att undersökningen har öppnat mycket intressanta framtidsperspektiv på de möjligheter som "Vänern – en naturresurs" erbjuder.

Vid sekelskiftet fångades ca 200 ton lax i Vänern. Under 1960- och 1970-talen hade fångsterna minskat till 3,5 ton. Orsaken till denna drastiska minskning beror på att vattenkraftsutbyggnader och förorenande utsläpp av olika slag fick katastrofala följder för laxens lek- och uppväxtplatser. De senaste tio åren har laxfångsterna ökat igen på grund av utsättningar.

Gullspångslaxen är den mest namnkunniga formen av vänernlax. Den blev tidigt känd för sin snabba tillväxt och sina höga kilovikter (18 kg) som fullvuxen. Den har klassats som ett av vårt lands värdefullaste fiskslag. Gullspångslaxen fortplantar sig och lever sina 1–2 första år i Gullspångsälven innan den vandrar ut i Vänern. Vattenkraftsutbyggnaderna av älven redan i början av 1900-talet begränsade tidigt lek- och uppväxtområden. Det naturliga bestånd som blev i älven är av mycket begränsad storlek.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län har utrett möjligheterna att bygga en laxodling i Gullspång. I utredningen betonas Gullspångslaxens och Gullspångsöringens stora betydelse, inte bara för fiskevårdsarbetet i Vänern, utan även som en resurs för landet i stort både för fiskevården och för matfiskodlingen. Utredningen framhöll vidare "att ett ökat laxfiske i Vänern grundat på storutsättningar av laxungar är en ekonomiskt valmotiverad fiskevårdsåtgärd som dessutom skapar sysselsättning och ger ökade möjligheter til rekreation genom sportfiske. Men samtidigt ökar risken för en utslagning av det naturliga beståndet från Gullspångsälven. Detta begränsade bestånd utsätts i Vänern för ett lika stort fisketryck som det mycket större och odlade beståndet. Naturbeståndet drabbas därför förhållandevis mycket hårdare än det odlade och kan slås ut om inga motåtgärder vidtas. I laxfisket kan man nämligen inte skilja mellan naturproducerade och odlingsproducerade laxungar om inte de sistnämnda är märkta eller har t. ex. ett annat vandringsmönster än naturfisken.

Det finns därför egentligen bara en praktisk och ekonomiskt realistisk lösning om man vill öka laxfisket i Vänern genom ökade utsättningar och samtidigt åt fiskevården rädda den resurs som laxen och öringen i Gullspångsälven utgör. Det är en handlingslinje som innebär *att en avelsplan*

upprättas och att fisken odlas enbart fram till utsättningsstadiet för att därefter tillbringa resten av sitt liv i Vänern innan den återvänder till Gullspångsälven för lek och nytt avelsarbete.

Mot. 1985/86
Jo427

Enligt vår mening är det av stort allmänt intresse att tillskapa en fiskodling i direkt anslutning till Gullspångsälven. Även oavsett laxutsättningarna i Vänern bör man ta till vara den resurs som Gullspångslaxen och Gullspångsöringen utgör för det fortsatta fiskevårdsarbetet i landet.

En annan viktig aspekt på ett ökat laxfiske i Vänern är de effekter det kan få ur turistsynpunkt.

Möjligheterna till sportfiske, laxfiske i synnerhet, är en utomordentligt stor tillgång för turismen. Det gäller både den turism som inriktas på att erbjuda vårt lands egna innevånare ett varierat och kvalitativt utbud under semester och fritid och den som syftar till att intressera gäster från andra länder att besöka Sverige.

Ett rikt laxbestånd i en så stor sjö som Vänern, Europas tredje i storleken, bör även med europeiska mått kunna bli en attraktion. Sveriges turistråd har visat stort intresse för ett sådant projekt.

Inom några turistiska områden sker redan nu en gemensam marknadsföring av länen kring Vänern i flera länder i Europa. Ett exempel på detta är den marknadsföring som sker av stuguthyrning i Vänerområdet i projektet "The Lake district", gemensamt för turistråden i Västergötland, Dalsland och Värmland. En satsning på laxfisket i Vänern faller väl in i en fortsatt lansering av Vänerområdet i andra europeiska länder.

Fritidsfisket i vårt land omfattas av många människor som i det ser en stimulerande rekreation. Riksdagen beslutade för några år sedan om ett fritt hundredragsfiske i bl. a. Vänern. Sjöns kvaliteter för fritidsfisket skulle ytterligare stärkas genom ett ökat laxfiske.

Mot denna bakgrund bör riksdagen enligt vår mening uttala sitt stöd för samhälleliga åtgärder som syftar till att förena ett bevarande av Gullspångslaxen och Gullspångsöringen med en utveckling av Vänerns möjligheter för sportfiske, turism och rekreation.

Hemställan

Vi hemställer

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om behovet av stöd till utökat laxfiske i Vänern och tillkomsten av en fiskodling i Gullspång.

Stockholm den 27 januari 1986

Kjell Nordström (s)

Sven-Gösta Signell (s)

Anders Nilsson (s)

Birgitta Johansson (s)